

ima lovsko pravo, gre celo lahko s puško na rami v gozd in od tod — v smrt!

Kmalu je stopal s puško po snegu, ki je pokrival na debelo mestni tlak . . . Ali kdo prihaja tam?

Ha, ona je, Iva!

Pa pogumno dalje!

„Aj, gospod Janko, na lov? A meni je tako mrzlo!“ Koketno se je nasmejala, ter odhitela dalje . . .

Ogovorjeni je malomarno privzdignil klobuk, ter dejal s težkim, skoro jokajočim glasom:

„Da, da, gospica, na lov“. Več ni mogel povedati. Hitro je začel stopati dalje. A med potjo je mislil drugačne misli, kakor jih imajo navadno samomorilci v zadnjem trenutku pred svojo smrtjo.

„Pa saj ta Iva ni tako lepa, kakor bi mislil! In zdaj grem radi nje v smrt!“ — Gledal je ljudi na ulicah, življenje, drdrajoče vozove — in polastila se ga je želja, živeti . . . „Ali ne, ne, le dalje!“ Premagal je skušnjavo, ter stopil hitro dalje.

Kmalu se je nahajal v gozdu. Sam ni vedel, ali se bi takoj ustrelil, ali čakal še nekaj časa. „No, če je popolnoma gotovo, da se ustrelim, pa še lahko čakam nekaj časa; vrag se gotovo ne bo jezil, ako mu pridem, pet, deset minut pozneje v kremplje“, si je mislil, ter si mel mrzle roke.

Premišljevali je začel vse, kar je imel drazega, Ivo, svoje premoženje, življenje v obče; iz pet, deset minut je postalo četrť ure, pol ure . . . Naposled je — dasi-ravno je bil grozen mráz — stal mirno pod hrastom, ne da bi kaj mislil.

Pa vzdramil se je.

„Kaj vraga čakam! — Na delo!“

Naslonil se je na hrast, pogledal proti nebu.

„Bog, ki si gori usmili se me! Sam veš, da nisem jaz kriv, da je kriva ona . . .“

Postavil si je mrzlo cev puške na čelo . . .

Pok!

— Kaj mislite kje je ležal Janko? — No, on ni ležal, temveč puška; on pa je stal, ter se smejal, smejal . . .

Pa kaj se je zgodilo?

Ravno ko je nastavil puško na čelo, je zagledal ne daleč od sebe pred grmovjem — zajca, stoječega na zadnjih dveh nogah, a prvi dve je držal poklapljeno v zraku, kot da hoče ploskati Jankotu.

In ker je bil Janko strasten in dober lovec, in ker je bil zajec velik in dobro rejen, je ustrelil, kakor se spodobi dobremu lovcu, zajca ravno v srce.

Da to je provzročilo, da je stal tu tako osupel, da je vrgel puško v stran in da se je smejal, smejal na vse grlo.

— In ko je zvečer videl, za malo zamrznjenimi šipami svoje sobe stoječ, Jankota, hitečega z zajcem preko trga, se je zasmejal prijatelj Rudolf, ter dejal sam pri sebi:

„Kaj tacega pa še nisem videl! — Zajec nosi zajca . . .“

Iz sela Bergen.

(Björnstjerne Björnson).

Kako je možu ime, moram zamolčati, ker še živi. Ima pa posestvo in odraslega sina.

Navada je, da postane edini sin takoj kmet, ko spolni dvajseto leto. Toda ta oče je imel svojo temo, in tako je bil sedemindvajsetletni sin še vedno hlapec očetov in ni smel nič začeti brez njegovega dovoljenja.

Sin ni izrekel nikdar nobene želje; slednjič pa se vtaknejo v to zadevo tudi sosedje, in oče se mora zadovoljiti, svoje mesto prepustiti sinu sodnijskim potom, če prav stori to dovolj nerad. A na vse zadnje pa vender opusti izročilno listino sodnijskim potom naznaniti.

To je bilo po zimi, in sicer neke sobote zvečer. V nedeljo sedi v sobi oče sam in slabe volje. Tedaj pa pride nekaj mož s hribov, pozdravijo in prosijo, če bi si mogli konja izposoditi; oni, da so imeli slabo in težko pot v dolino. — „Jaz nisem tukaj nič več gospodar“, odgovori mož, „kar se pa konjev tiče, morajo pa počivati ta teden“.

Možje gredo nato na dvorišče, kjer srečajo sina. Eden ga vpraša: „Ali bi nam ne mogel posoditi enega konja danes, da moremo priti do cerkve? Vsled večnega brozganja po snegu smo trudni, pa bi vender še radi k večerji prišli“.

„Konji bodo ves teden počivali“, odgovori sin; „torej si jih lahko izposodite“.

Pripelje jih nato sam iz hleva in jih vpreže v voz.

Oče sliši glas kraguljčkov, pogleda ravno vunkaj, ko se peljejo mimo, in se nenavadno nasmehlja.

Ko stopi sin v sobo, gre mu oče nasproti:

„Ali si jim posodil konje?“

Sin hoče odgovoriti, toda oče mi priloži sila težko zaušnico, rekoč:

„Izročilna listina še ni pri sodniji, ti smrkavec!“

V četrtek po tem dogodku — ves teden je delal po navadi — pride na večer sin v potni obleki v sobo, gre naravnost k očetu, in pravi:

„No sedaj se pa moram posloviti od tebe!“

Vse delo v sobi zastane, in oče vpraša začudeno:

„Kaj pa, ali hočeš potovati?“

„Da!“

Oba se spogledata; sin stegne roko in reče: „No, zdaj pa srečno!“

Oče prime sina za roko, hoče odgovoriti, toda ne more takoj. Predno se je pa mogel odločiti, je bil sin že na cesti. Povpraša torej oče nekatere, če vedo, kam da hoče iti sin; toda oni niso vedli.

Dve leti potem pošlje sin po nekem prodajalcu poročilo domov, da je v službi pri bogatem kmetu v

Jarlsbergu na jugu dežele. Še par let je preteklo, tedaj pride novica o njem, da se je oženil, in da ima kmetijo.

* * *

Mož, ki mi je pripovedoval ta posebni, pravi norveški dogodek, je obiskal očeta.

„Ali nimaš enega sina“? vpraša tujec.

Imam enega, ki je na jugu dežele oženjen“, odgovori starec in gleda po cesti nizdoli.

„Ali je že dolgo odsoten“?

„Na zimo bo preteklo osem let“.

„O, potem te bo pa gotovo kmalu obiskal“?

„Pot je dolga, in on ima veliko dela“.

„A ti ga nočeš obiskati“?

„Zdaj za to sem prestar“.

P. Radlin.

Novice.

— **Osebnosti.** Okrajni sodnik v Kamniku gospod Fran pl. Garzarolli je imenovan deželnosodnim svetnikom istotam. — Za sodna pristava sta imenovana avskultanta gosp. dr. Milan Škerlj za Mokronog in gosp. dr. Metod Dolenc za Novo mesto. — Finančni komisar v Ljubljani gosp. Makso Kostanjevec je imenovan višjim finančnim komisarjem. — Zdravnik v Škofji Loki gosp. dr. Ernest Majer je imenovan sekundarijem v ljubljanski bolnici. — Okrajni šolski nadzornik v Krškem gosp. Andrej Šest je resigniral na to mesto. — Deželnovladni svetnik gosp. Ludovik marki Gozani je imenovan deželnoknežjim komisarjem pri ljubljanski kreditni banki. — Domobranski evidenčni oficial v Krškem gosp. Fran Perhantz je dobil častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje.

— **Podpora.** Sirarski zadrugi v Trebelnem v litijskem političnem okraju je kmetijsko ministrstvo dovolilo 800 kron.

— **Zahvala.** Odbor gospej za razdelitev obleke ubogim učenkam in učenkam in učencem tukajšnjih ljudskih šol se vsem p. n. dobrotnicam in dobrotnikom najtopleje zahvaljuje za darila, in najljudneje vabi k razdelitvi, katera se bode vršila dne 8. decembra l. 1900. ob 11. uri dopoldne v telovadnici I. mestne deške ljudske šole v Ljubljani.

— **Slovenska šolska Matica v Ljubljani** bo imela svoj občni zbor dne 29. decembra v „Mestnem domu“.

— **Pri Sv. Gregoriju nad Ortenekom** se je ustanovilo prostovoljno gasilno društvo.

— **»Gospodarska zveza« in »Vinogradniško društvo«.** Kar se je v teh dveh društvih razkrilo v zadnjih tednih, je obudilo pri ministrstvu veliko senzacijo. Prihodnji mesec se snidejo v ministrstvu odposlanci vseh treh deželno-zborskih strank iz Kranjske na posvetovanje glede deželnega kulturnega sveta in tedaj pridejo tudi ta razkritja na razgovor.

— **Prešernova stoletnica,** ki se je malone po vsej Sloveniji več ali manj slovesno obhajala, se je praznovala dne 2. in 3. decembra tudi v Ljubljani, a žal, da so se zgodile stvari, ki so slavnosti veliko škodovali, in ki so tudi vzrok, da se slavnost ni posebno obnesla. Župan Hribar, hoteč povzdigniti vso slavnost, je izdal oklic, s katerim je povabil občinstvo, naj razobesi zastave. Tu se je zgodila prva napaka, ker v oklicu ni bilo rečeno, kateri dan naj se razobesijo zastave, tri dni pa v tem vremenu vendar ne bo nihče pustil zastav zunaj. Morda bi pa bilo vendar kaj več zastav vihralo, če bi ne bila nastala velika nevolja zaradi slavnostnega zbo-

rovanja, določenega na nedeljo. Odbor je v tem oziru storil neodpustljivo napako. Govori se, da je padla beseda „slavnostno zborovanje mora biti nekaj magnatskega“. Morda ni ta govorica neosnovana; mi tega ne vemo. Resnica pa je, da se je slavnostnemu zborovanju dal nekako magnatski značaj. Razposlala so se vabila in sicer se govori, da različna vabila: svileni z zlatom okrašena vabila, svileni vabila brez okraskov in na navadni papir tiskana vabila. Govori se dalje, da so prvo vrsto vabil dobili najvišji dostojanstveniki, drugo vrsto uglednejši gospodje in gospe, tretjo vrsto pa tisti, ki ne zavamejo nobenega posebnega mesta. Ogromna večina slovenskega prebivalstva pa je bila izključena. Govori se, da noben avskultant, noben sekundarni zdravnik, noben uradnik, ki ni v 8. činovnem razredu ni dobil povabila, priprosto meščanstvo pa je bilo popolnoma izključeno. Faktum je, da večina nižjih uradnikov, ni bila povabljeni, in da je bil sploh izključen srednji stan. Ali se je čuditi, da je nastala ogorčenost, ali se je čuditi, če je po vsi Ljubljani odmeval klic: Kaj je bil Prešern pesnik nemških hofratov in drugih taci nemških gospodov, ali je bil pesnik višjih nemških oficirjev, ali pa pesnik slovenskega naroda? Posledica tega je bila, da je bila udeležba pri bakljadi prav pičla. Mesto meščanov so svetili največ slabo opravljeni fantiči, udeležba pri komersu, pri katerem je govoril gosp. dr. Triller, je bila komaj zadostna, udeležba pri slavnostnem zborovanju pa uprav klaverna. Velika dvorana v „Narodnem domu“ je bila na pol prazna. Prišlo je kacic 20 dam in kacic 70 gospodov. Vlada je popolnoma izostala. Isto tako je izostalo vojaštvo. To je bila očitna demonstracija zoper narodno slavnost. V drugih razmerah bi bilo to hudo kri provzročilo, tako pa le več smeha, češ, najlepša vabila so dobili, pa so še doma ostali. Izostali pa so tudi taki, ki so bili povabljeni in to radi — toalet. Na slavnostnem zborovanju je govoril gosp. prof. Levec o Prešernu in je bil ta govor najlepša točka cele slavnosti. Popoldan in zvečer je bila slavnostna predstava v gledališču in ta se je lepo obnesla. V ponedeljek so bile v vseh šolah Prešernove slavnosti, v torek pa je bila zopet slavnostna predstava v gledališču. Povodom Prešernove stoletnice so ljubljanske dame nabrale večjo svoto za Prešernovo hčer, in isto tako jej je poklonil obč. svet primerno podporo. Mi iskreno obžalujemo, da se slavnost ni znamenitejšje izvršila, izrekamo pa pričakovanje, da bo že vendar pri narodnih priredbah konec tistemu neslanemu „nobel thun“, ki je pri nas popolnoma neumestno.

— **Volilno gibanje na Kranjskem** je postalo izredno živahno. Zadnji teden se je vršilo vse polno znamenitih in manj znamenitih shodov. Narodnonapredna stranka je priredila velike in lepe shode na Dvoru, v Šmartnem pri Litiji, na Vačah, v Novem mestu, v Radni, v Bučki, v Domžalah, v Zagorju na Pivki, v Knežaku, v Matenji Vasi, v Slavinjah, v Leskovcu, pri Sv. Duhu, v Veliki vasi in v Drenovem. Vsi ti shodi so se izrekli za napredno-narodne kandidate. Katoliško-narodna stranka je priredila troje malih shodov: V Trnovem, v Cerknici in v Šenčurju, zato pa delujejo njeni agitatorji toliko intenzivnejše po hišah. Pritisk iz gotove strani na ljudstvo je strahovit. Bojimo se, da bo to imelo slabe posledice. Vsak pritisk obudi odpor, in če začne kje duhovnika sovražiti, potem je slabo za cerkev. Samostojni kmetijski kandidat za gorenjsko Jakob Koželj v Olševku je odstopil od kandidature. V gorenjskih in notranjskih mestih in trgih kandidirati hoče katoliška stranka bivšega deželnega šolskega nadzornika gosp. Josipa Šumana.

— **Celjska »Domovina«.** Urednika tega lista je celjsko porotno sodišče te dni obsodilo na tri mesece zapora zaradi nekega članka o razmerah pri mestni hranilnici v Brežicah. Obravnavi je prisostvoval višjesodni predsednik grof Gleispach. Tistih osem nemških avskultantov, ki so bili poslani v Celje, da se slovenski uče, je s celjsko fakinažo prav hrabro demonstriralo zoper slovensko obravnavanje.